

LEVI

• door Karel Remmelink

LEVI MAG DAN DE NAAM HEBBEN MET DE MOOIE BETEKENIS ‘SAMENBINDING’, IN DE GESCHIEDENIS MET HUN ZUSTER DINA LIET HIJ ZICH IN MET ONGERECHTIGHEID. DE BEDOELING DIE ZIJN MOEDER MET DEZE NAAM HAD IS DAAR NIET MEE IN OVEREENSTEMMING. GEN 29:34 LEERT ONS DAT HAAR HUWELIJK OOK BIJ DE GEBORTE VAN LEVI NOG SLECHT WAS. ‘NU ZAL MIJN MAN ZICH DITMAAL AAN MIJ HECHTEN’. ALS VROUW KON ZE JAKOB KENNELIJK NIET VOLDOENDE BOEIEN, MAAR ALS MOEDER VAN DRIE ZONEN ZAL ZE TOCH ZEKER ZIJN RESPECT AFDWINGEN. ‘DIT KIND ZAL SAMENBINDEN, HIJ ZAL IN ONS HUWELIJK DE SCHAKEL ZIJN TUSSEN MIJ EN MIJN MAN’. ALS WE DE GESCHIEDENIS VAN LEVI EN DE LEVIETEN VOLGEN, ZULLEN WE ZIEN DAT DE BETEKENIS DIE LEA AAN HAAR ZOONTJE GAF, VER UITSTIJGT BOVEN HET GEBORTETAFEREEL EN DAT DE BETEKENIS VAN DE NAAM EEN PROFETISCH KARAKTER HEEFT.

Maar niet alleen God is betrokken bij Levi’s geschiedenis, ook de duivel probeert een graantje mee te pikken, maar dan in zijn voordeel. Hij is de pseudoprofeet, die elk woord van God uitholt en die vervolgens vervangt door zijn onheilige boodschap. In het drama van Sichem is niet God, maar alleen de duivel zichtbaar. Levi wordt even schuldig gehouden als Simeon. Ze waren wel beter dan Kaïn die zei, dat hij niet de hoeder van zijn zuster was. Hadden ze geen punt toen ze zeiden dat Sichem met Dina niet zou doen als met een hoer (34:31)? Nee, mooie woorden kunnen deze verwerpelijke daad niet verbloemen. Simeon en Levi willen priesterlijk optreden bij de schanddaad tussen Sichem en de onteerde Dina, maar ze gedragen zich onzinnig door offers te verlangen en bloed te laten vloeien.

Jakob distantieert zich dan ook nadrukkelijk van de beide broers. De beoogde samenbinding tussen Jakob en Lea kwam er niet.

Abraham had in Genesis 17 te horen gekregen dat onder zijn nageslacht ook koningen zouden zijn, maar deze nazaten gedroegen zich verre van koninklijk, verre van priesterlijk en verre van profetisch. Tenzij zo iemand wederom geboren zou worden, anders zou dat koninkrijk ver weg zijn. Als God de weg bepaalt en we geloven dat, dan zal er gebogen moeten

worden voor Gods rechtvaardig oordeel. Ieder die zichzelf verhoogt, zal worden vernederd. De gezindheid van de Heer Jezus was een nederige dienstknecht te zijn. Petrus roept ons op om ons te vernederen onder de krachtige hand van God, opdat Hij verhoogt op Zijn tijd. Levi, of wie dan ook die zich met hem één maakt, moet leren dat God een rechtsorde heeft van een andere aard als degene die ze toen aan de dag legden. Daarvoor is bekering nodig, genade en de acceptatie van de woorden van de Heer ‘Aan mij de wraak, ik zal vergelden’.

Bekeerde zangers

Levi heeft zich gebogen onder het oordeel van God. Hij kreeg geen eigen erfdeel in Kanaän, ‘Ik zal hen verdelen onder Jakob en verstrooien onder Israël,’ Gn 49:7. De oorsprong van het Levitisch priesterschap ligt historisch gezien in de vloek over Levi, maar toch vooral in de uitverkiezende en verzoenende liefde van God. De verbinding tussen de heilige God en het zondige volk ligt niet in de vroomheid van Levi, maar in zijn straf. God kiest de mens niet (tot dienst), op grond van diens verdienste, maar op grond van genade en in Christus. We zijn uitverkoren in Hem (Ef 1:4)! God snijdt alle religie, moraal, eigen gerechtigheid en zedelijke hoogheid als menselijke prestatie af. Waar heeft God ons vandaan gehaald om onderdeel te zijn

van een koninklijk priesterschap? Psalm 65:5 zegt: ‘Welzalig hij die Gij verkiest en doet naderen, opdat hij wone in uw voorhoven’, maar er gaat aan vooraf, ‘Ongerechtigheden hadden de overhand over mij’. Wie is geschikter om de Heer te loven (praisen), dan hij die door God Zelf uit de modder van het leven is gehaald. Levieten zijn tempelzangers geworden. God kan kreten van wraak omvormen tot verzoeningsliederen in Jeruzalem. Ze zullen zingen van de verlossing die God bewerkt als ze geleerd hebben het gericht aan God over te laten.

Wanneer Israël ontwapend en weerloos alleen maar kan roepen tot God, dan volgt de uittocht uit Egypte. God gaat hen beschermen tegen de achtervolgende legers. Mozes, nazaat van een Levitische vader en een dito moeder moest veertig jaar lang het geweld van Levi afleren om eigen recht te zoeken en in eigen kracht te wreken. Als hij zijn opdracht uitvoert, heeft hij alleen maar een staf en daarmee brengt hij hen in veiligheid. Mozes zong zelf: ‘De Heer is mijn kracht en mijn psalm, Hij is mij tot heil geweest’ en zijn zuster Mirjam beantwoordt het met ‘Zingt de Here want Hij is hoog verheven’. De hele familie van Mozes, allemaal Levieten, laten het volk Israël zingen. Dit volk, dit koninklijke priesterschap, leeft bij de kracht van het Woord van God, vol van genade en waarheid. God opent alleen

profetische perspectieven naar de toekomst wanneer de achtergronden van het verleden niet vergeten worden.

Voor de Here zijn

Exodus 32 vertelt ons van de ommekeer in het nageslacht van Levi. Toen Mozes het afgodische tafereel zag dat speelde onder Gods volk, toen vroeg hij: 'Wie is voor de Here?' Daarop kwamen (al) de Levieten. Ze voltrokken, naar het woord van de God van Israël, oordeel onder hun volksgenoten. Mozes geeft als reactie: 'Vandaag heeft u zich aan de HEER gewijd, door u zelfs tegen uw zonen en broers te keren, u hebt vandaag zijn zegen verworven (NBV, Ex 32:29). Er wordt niets opgemerkt over het feit dat hun oordeel te beperkt of te royaal was. Er was geen sprake van toorn en eigen wil om iemand te doden, maar van een ijver voor de eer van Jehova. Levi, vroeger ongeschikt voor de dienst van God, ging nu in zijn nazaten voorop in toewijding aan de Heer. Hij die vroeger 'snel was om bloed te vergieten', openbaarde zich nu als iemand die snel was om God te dienen.

In lijn hiermee ligt de zegen die Mozes aan het einde van zijn leven uitsprak over Levi: 'HEER, u vertrouwt uw orakelstenen toe aan Levi, uw vertrouweling. Hij had geen mededogen met zijn vader en moeder, zijn eigen broers ontzag hij niet, zijn kinderen waren als vreemden voor hem. Want de Levieten hielden zich aan wat u gebod, het verbond dat u sloot bleven ze trouw. Laat hen uw regels onderwijzen aan Jakob, uw voorschriften doorgeven aan Israël. Laat hun geurige gave u behagen, laat hen brandoffers brengen op uw altaar. HEER, zegen hen met voorspoed en zie welwillend op hun verrichtingen neer', Dt 33:8-11. Het is een illustratie van wat de Heer Jezus zegt in Mt 10:37, dat wie vader of moeder liefheeft boven Hem, Hem niet waard is. Trouwe en besliste dienstknechten van God zullen altijd iets van deze gezindheid laten zien. Kinderen van God zouden zich in zulke omstandigheden niet laten leiden door menselijke gevoelens. Het kan je ervan weerhouden zich te geven in dienst van de Heer, zeker met de toewijding

die bij Hem past.

God beloont

De zegeningen die hiervoor geciteerd zijn, zijn verschillend van aard: onderwijs geven, brandoffers brengen en kracht ontvangen. Het gaat hierbij, zo leren ons de gedeelten uit vooral Numeri en Kronieken, om Levietendienst en priesterdienst. Levieten mochten niet in het heilige komen zoals de priesters. In de voorhof deden ze wel dienst, maar uitsluitend als hulp van de priesters. In het kader van ons thema is het goed op te merken dat zowel Levieten als priesters afstammelingen van Levi zijn. Hun dienst was nauw met elkaar verbonden. De priester bracht het offer, de Leviet bereidde het voor en was verantwoordelijk voor alle erbij behorende activiteiten, zoals toezicht houden, zingen, enz. Nm 3:32 zegt dat ze zorg hadden voor het heilige.

Een andere zegen

Het ultieme einddoel van God met zijn volk was, hen te doen wonen in het land. Elke stam zou een deel van dat land mogen bewonen, mits ze zich dat land eigen maakten. De stam Levi was daarvan nadrukkelijk uitgezonderd. Voor hen waren er geen gronden, maar achtenveertig (vrij)steden met voorsteden en een aanliggend terrein van globaal honderd hectare per stad, Nm 35:1-8; Jz 21. Waren zij dan slechter af? Nee, we lezen enkele keren dat de Here hun erfdeel zou zijn (Dt 10:9). Verder lezen we dat de offers voor de Levieten waren evenals de

tienden. Voor hen was het echter niet mogelijk om hun woongebied uit te breiden en de oogsten te vergroten.

Opvallend is het taalgebruik in Deuteronomium. Daar worden voorschriften gegeven aan de Israëlieten inzake hun houding ten opzichte van minder bedeeden. En dan worden in één adem genoemd de 'dienstmaagd, de Leviet, de weduwe en de wees'. Deze bijzondere plaats te midden van het volk van God betekende dat hun leven toch wel heel anders was dan dat van hun volksgenoten. Zij waren degenen die dagelijks actief waren in de dienst van God en die priesterdienst mogelijk maakten.

Zwarte bladzijde

Als je de God van Israël van harte bent toegedaan is er geen mooier leven. Als het niet je hart heeft, is het een dagelijkse kwelling, getuige de opstand van de Leviet Korach. Hij uitte zijn jaloezie aanvankelijk met een vroom argument. Hij nam geen genoegen met de plaats die God hem gaf en erkende het leiderschap van Mozes niet. Hij en zijn medeopstandelingen verstaan de geestelijke inhoud van het leiderschap niet. Ze leven uit dezelfde geest als later Hofni en Pinehas en nog weer later de overpriesters en schriftgeleerden, die niets meer verstaan van de ware Leviet Jezus. Binnen de priesterstam Levi gedijt de zonde onder uitspraken, zoals: 'de hele vergadering, zij allen zijn heiligen, en de HERE is in hun midden,' Nm 16:3. Jaloezie en prestige drijven hen zover, dat ze de proef met de wierookvaten wel

aandurven. 'De man die de HERE verkiezen zal, die zal de heilige zijn. Laat het genoeg zijn, Levieten,' vers 7. De ware dienstknecht vraagt niet op welke plaats hij kan dienen, maar hóe.

Hoe vaak ook Gods toorn tegen Israël ontbrandt, steeds weer zien we in Mozes en Aäron het ware geslacht van Levi. Priesterlijk en met voorbeding stellen ze zich samenbindend tussen de levenden en de doden. Zelf geen erfdeel, misschien wel arm om anderen rijk te maken. Ze vormen een schaduw van de hogepriester Jezus Christus, de Here, hun erfdeel.

Geestelijke strijd

De spanningen die onze geestelijke strijd met zich meebrengen vinden hun oorsprong in ons (vleselijk) denken over hoe God zou moeten handelen. Maar het is Hem te doen om een verlossing van een andere orde dan ons vlees begeert. De brief aan de Hebreëen spreekt over het verwachten van een betere verlossing. De vraag zou niet moeten zijn hoe ik van die geestelijke strijd afkom, maar hoe ik er gezegend en zegend, overwinnend en met winst doorheen kom. Willen we aanvaarden dat God uit het kwade het goede doet voortkomen? Paulus had een doorn in het vlees, een zware last. De eerste strijd was hoe hij er van afkwam, met respect voor Gods soevereine wil. Hij bad of God die doorn wilde wegnemen. Toen Paulus de positieve inzet van God in deze weg zag, begon hij te juichen. Hij ging roemen in zijn zwakheden. Hij werd niet van de doorn verlost, maar erdoor gezegend. Levi ontving geen erfdeel, maar mocht wel lopen op de heilige grond van de tempel van God. Daarin werd zijn schande zijn eer. Levi is de stam van verstrooiing en samenbinding, van priesterlijk middelaarschap.

Het alternatief is zich blijven verzetten, er ontstaat wrok, een zich stoïcijns schikken in het onvermijdelijke. En dat terwijl God uit de bittere bron zoet water kan doen stromen.

Hierbij komt een ander punt. God noemt de zaken bij hun naam. Hij laat verstrooiing

plaatsvinden, maar vervolgens ook samenbinding, zo ook de nederlaag en de overwinning, schande en eer, schuld en vrijspraak. Al die dingen heeft Hij bewerkt, niet wij, wij hebben ze ontvangen, uit genade.

De Levitisch priesterorde

Naar Hb 7:10 was dit een orde die volmaking inhield, omdat ze gebaseerd is op een volmaakte wet. Toch zou er nog een andere orde komen die de eerste zou overtreffen, de priesterorde van Melchizedek. Deze vertoont trekken van Christus die ver uitsteekt boven de Leviet. Hoe meer Levi vergeleken wordt met Melchizedek, des te armer en machtelozer wordt hij en des te rijker en sterker wordt Christus. Als het Licht der wereld gaat schijnen dooft het licht van Levi. Abraham had er geen moeite mee om door Melchizedek als meerdere gezegend te worden. De nazaten van Levi daarentegen, de overpriesters kenden het echte geloof zo weinig, dat ze niet konden buigen voor hem die meer was dan Melchizedek. Vanuit hun ingebeelde persoonlijke en ambtelijke status ergerden ze zich aan Jezus die de verwerpelijke van hun dienst aan de kaak stelde. Is het niet uiterst verootmoedigend dat de kinderen van Levi die leefden van de samenbinding van God en zijn volk, dat zij de Samenbinder verwierpen. Degenen die leefden bij de offers die vooruit zagen, verachtten de vervulling, het offer van God in Christus.

Toch hoeven we niet in mineur te eindigen. Hd 4:36 heeft het over Barnabas die een Leviet was en in 6:7 lezen we dat een grote menigte van de priesters gehoorzaam werd aan het geloof.

Bij het ons verdiepen in deze bijzondere nazaten van Jakob mag een loflied niet ontbreken, daarom een citaat van enkele verzen van Psalm 135:

Gij huis van Aäron, prijst de HERE,
Gij huis van Levi, prijst de HERE
Gij die de HERE vreest, prijst de HERE
Geprezen zij de HERE uit Sion,
Hij die te Jeruzalem woont, Halleluja.

